

Drets fonamentals

Ds, 8/05/2021 per Lluís Serra

[Gerasa](#)

«Aquells que arriegen la vida lluitant pels drets fonamentals en dictadures, en règims autoritaris i, fins i tot, en democràcies en crisi» han estat objecte de les intencions del Papa confiades a la seva xarxa mundial de pregària per a aquest mes d'abril passat. Lluitar pels drets fonamentals implica, en aquests tres escenaris plantejats, arriscar la vida. Tres observacions.

Primera, els principis i normes que donen contingut als drets fonamentals han d'estar ben definits. Tant les institucions com les persones poden parlar de drets de forma trivial i sense cap base. Una contribució pèssima, que condueix a l'engany. Dos exemples: (a) Una campanya de divulgació de drets, basats en el seu argot publicitari, recollia com a obvietat 05: «Tens dret a no tenir límits.» (b) Abel Azcona, artista conceptual, afirmava en una entrevista: «Reivindico el dret a no haver nascut.» Un dret requereix un reconeixement públic, saber qui n'és el dipositari, qui té el deure de respectar-lo i qui és el responsable de garantir-lo. Els drets adquireixen consistència quan s'emparellen amb els deures.

Segona, els que exerceixen el poder, ja sigui de manera subtil com despòtica, sovint entenen els drets dels altres com a limitacions a l'exercici de la governança. Quan es busca amb gran interès aconseguir un objectiu, el dret es pot viure com un obstacle. Les persones senzilles, desprotegides... poden ser amenaçades i atropellades per la trituradora del poder. Les relacions comunitàries s'han de regir pel respecte a la dignitat de cada persona, el sentit de solidaritat i la recerca del bé comú.

Tercera, les dictadures, els règims autoritaris i les democràcies en crisi neguen fàcilment els drets dels seus ciutadans. Fins i tot els països més democràtics experimenten la temptació d'aprofitar situacions problemàtiques per retallar drets. Assistim a un retorn al passat. L'eficiència i l'economia s'uneixen, en casos determinats, a la negació de drets, com en el model xinès. Cal que estiguem atents.